

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)
της 11ης Ιανουαρίου 2002 *

Στην υπόθεση T-77/01,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava,

Territorio Histórico de Bizkaia — Diputación Foral de Bizkaia,

**Territorio Histórico de Gipuzkoa — Diputación Foral de Gipuzkoa y Juntas
Generales de Gipuzkoa,**

Comunidad autónoma del País Vasco — Gobierno Vasco,

εκπροσωπούμενες από τον δικηγόρο R. Falcón y Tella,

προσφεύγουσες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους G. Rozet και J. Buendia Sierra, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως 2001/168/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 31ης Οκτωβρίου 2000, σχετικά με την ισπανική νομοθεσία για τον φόρο εταιριών (ΕΕ 2001, L 60, σ. 57),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, Πρόεδρο, R. García-Valdecasas, K. Lenaerts, P. Lindh, και M. J. Azizi, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Νομικό πλαίσιο και επίδικη απόφαση

- ¹ Το άρθρο 34 του ισπανικού νόμου 43/1995, της 27ης Δεκεμβρίου 1995, για τον φόρο εταιριών (*Boletín Oficial del Estado* αριθ. 310, της 28ης Δεκεμβρίου 1995), με τίτλο «Έκπτωση φόρου για εξαγωγικές δραστηριότητες», ορίζει:

«1. Η πραγματοποίηση εξαγωγικών δραστηριοτήτων παρέχει στις επιχειρήσεις το δικαίωμα να τυγχάνουν των κατωτέρω φορολογικών εκπτώσεων επί του κανονικώς απαιτουμένου ποσού φόρου:

- α) 25 % του φόρου επί των επενδύσεων που πράγματι πραγματοποιούνται για τη δημιουργία υποκαταστημάτων ή μόνιμων εγκαταστάσεων στο εξωτερικό καθώς και για την απόκτηση συμμετοχών σε επιχειρήσεις της αλλοδαπής ή για την ίδρυση θυγατρικών που σχετίζονται άμεσα με την εξαγωγική δραστηριότητα αγαθών ή υπηρεσιών [...] εφόσον η συμμετοχή φθάνει τουλάχιστον το 25 % του εταιρικού κεφαλαίου της θυγατρικής [...].

- β) 25 % του καταβληθέντος ποσού των διαφημιστικών δαπανών, σε πολυετή βάση, για την προώθηση προϊόντων, το άνοιγμα και την εκμετάλλευση αλλοδαπών αγορών καθώς και τη συμμετοχή σε εμποροπανηγύρεις, εκθέσεις και άλλες παρεμφερείς εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που πραγματοποιούνται στην Ισπανία και παρουσιάζουν διεθνή χαρακτήρα.

[...]

- 2 Οι Territorios Históricos de Álava, de Bizkaia και de Gipuzkoa, στις οποίες έχουν εκχωρηθεί αυτόνομες φορολογικές αρμοδιότητες, έχουν συμπεριλάβει, στις φορολογικές νομοθεσίες τους, την έκπτωση φόρου για εξαγωγικές δραστηριότητες που μνημονεύεται στο άρθρο 34 του νόμου 43/195. Πρόκειται, όσον αφορά την ιστορική περιοχή της Álava, για το άρθρο 43 της Norma Foral 24/1996, της 5ης Ιουλίου 1996 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* 90, της 9ης Αυγούστου 1996), όσον αφορά την ιστορική περιοχή της Bizkaia, για το άρθρο 43 της Norma Foral 3/1996, της 26ης Ιουνίου 1996 (*Boletín Oficial de Bizkaia* 134, της 11ης Ιουλίου 1996), και, όσον αφορά την ιστορική περιοχή της Gipuzkoa, για το άρθρο 43 της Norma Foral 7/1996, της 4ης Ιουλίου 1996 (*Boletín Oficial de Gipuzkoa* 138, της 17ης Ιουλίου 1996).
- 3 Με έγγραφο της 7ης Αυγούστου 1997, η Επιτροπή γνώρισε στην Ισπανική Κυβέρνηση την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 5, της αποφάσεως 2496/96/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικών κανόνων για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 338, σ. 42).

- 4 Στις 31 Οκτωβρίου 2000 η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2001/168/ΕΚΑΧ σχετικά με την ισπανική νομοθεσία για το φόρο εταιριών (ΕΕ L 60, σ. 57, στο εξής: επίδικη απόφαση). Το περιλαμβανόν νομικές διατάξεις μέρος της αποφάσεως αυτής έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Κάθε ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία σύμφωνα με:

- α) το άρθρο 34 του νόμου 43/1995, της 27ης Δεκεμβρίου 1995, για το φόρο εταιριών,
- β) το άρθρο 43 του επαρχιακού νόμου 3/96, της 26ης Ιουνίου 1996, για το φόρο εταιριών, του επαρχιακού συμβουλίου της Bizkaia,
- γ) το άρθρο 43 του επαρχιακού νόμου 7/1996, της 4ης Ιουλίου 1996, για τον φόρο εταιριών, του επαρχιακού συμβουλίου της Gipuzkoa, ή
- δ) το άρθρο 43 του επαρχιακού νόμου 24/1996, της 5ης Ιουλίου 1996, για τον φόρο εταιριών, του επαρχιακού συμβουλίου της Alava,

υπέρ χαλυβουργικών επιχειρήσεων ΕΚΑΧ εγκατεστημένων στην Ισπανία, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα.

Άρθρο 2

Η Ισπανία θα λάβει άμεσα τα ενδεδειγμένα μέτρα ούτως ώστε οι χαλυβουργικές επιχειρήσεις ΕΚΑΧ που είναι εγκατεστημένες στην Ισπανία να μην λαμβάνουν τις ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1.

[...]»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 5 Υπ' αυτές ακριβώς τις συνθήκες, με δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 30 Μαρτίου 2001, οι προσφεύγουσες, που αποτελούν ενδοκρατικές οντότητες, άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.
- 6 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:
 - να ακυρώσει το άρθρο 1, στοιχεία β', γ' και δ', της επίδικης αποφάσεως·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

- 7 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 2 Ιουλίου 2001, η Επιτροπή πρότεινε, δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ένσταση απαραδέκτου.
- 8 Με την ένστασή της, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:
 - να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη·
 - ή, επικουρικώς, να αποφασίσει, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, να αναστείλει τη διαδικασία μέχρι τη δημοσίευση της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση Ισπανία κατά Επιτροπής (C-501/00) ή, όλως επικουρικώς, να διαπιστώσει την έλλειψη δικαιοδοσίας του, προκειμένου το Δικαστήριο να δυνηθεί να αποφανθεί επί της υπό κρίση προσφυγής·
 - να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.
- 9 Στις παρατηρήσεις τους επί της ενστάσεως απαραδέκτου που οι προσφεύγουσες κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 3 Σεπτεμβρίου 2001, ζητούν από το Πρωτοδικείο, υπό την επιφύλαξη της λήψεως στο πλαίσιο της οργάνωσης της διαδικασίας του μέτρου της αναστολής της διαδικασίας έως ότου το Δικαστήριο αποφανθεί επί της υποθέσεως Ισπανία κατά Επιτροπής (C-501/00), να κηρύξει την προσφυγή παραδεκτή.

Επί του παραδεκτού

- ¹⁰ Δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, η διαδικασία επί της ενστάσεως απαραδέκτου συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως. Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι εν προκειμένω έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα στοιχεία της δικογραφίας και ότι δεν συντρέχει λόγος να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

Επιχειρήματα των διαδίκων

- ¹¹ Η Επιτροπή διατείνεται ότι οι προσφεύγουσες στερούνται του δικαιώματος ασκήσεως προσφυγών κατά την έννοια του άρθρου 33 ΑΧ. Πράγματι, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να εξομοιωθούν προς κράτη μέλη ούτε αποτελούν επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων.
- ¹² Κατά την Επιτροπή, οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ ουδεμία ασκούν εν προκειμένω επιρροή εφόσον η επίδικη απόφαση στηρίζεται στη Συνθήκη ΕΚΑΧ. Η αρχή της πραγματικής δικαστικής προστασίας δεν επιτρέπει στον κοινοτικό δικαστή να απομακρυνθεί από το σαφές γράμμα του άρθρου 33 ΑΧ.
- ¹³ Οι προσφεύγουσες απαντούν ότι η προσφυγή τους είναι παραδεκτή βάσει του άρθρου 230 ΕΚ, του άρθρου 33 ΑΧ και της αρχής της πραγματικής δικαστικής προστασίας.

- 14 Οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν, κατ' αρχάς, ότι κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, μια απόφαση της Επιτροπής με την οποία κρατικές ενισχύσεις κηρύσσονται ασύμβατες με την κοινή αγορά αφορά άμεσα και ατομικά τις περιφερειακές αρχές που έχουν χορηγήσει τις ενισχύσεις αυτές (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 1998, T-214/95, Vlaams Gewest κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-717, σκέψη 29· της 15ης Ιουνίου 1999, T-288/97, Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-1871, σκέψεις 31 έως 33, και της 15ης Δεκεμβρίου 1999, T-132/96 και T-143/96, Freistaat Sachsen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3663, σκέψεις 81 έως 92).
- 15 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι οι φορολογικές εκπτώσεις, που η Επιτροπή χαρακτηρίζει ως ενισχύσεις, εφαρμόζονται, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, τόσο στις επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα όσο και στις λοιπές επιχειρήσεις. Εξ αυτού έπεται, κατά τις προσφεύγουσες, ότι τα αποτελούντα το αντικείμενο της επίδικης αποφάσεως μέτρα δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να αποτελούν ενισχύσεις κατά την έννοια της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Επομένως, η προσφυγή είναι παραδεκτή δυνάμει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν μπορεί να περιορίζεται στο να ενεργεί βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ στην περίπτωση που οι δικαιούχοι των ενισχύσεων είναι τόσο επιχειρήσεις της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα όσο και λοιπές επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, η κατάχρηση εξουσίας που διέπραξε η Επιτροπή μη ενεργώντας παραλλήλως και βάσει της Συνθήκης ΕΚ δεν μπορεί να στερήσει τις προσφεύγουσες του δικαιώματος ασκήσεως προσφυγής που διαθέτουν στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ.
- 16 Περαιτέρω, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή βάσει του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ, το οποίο πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπο ευρύ.
- 17 Πράγματι, οι προσφεύγουσες παρατηρούν ότι οι συντάκτες της Συνθήκης ΕΚΑΧ θεωρούσαν ως δεδομένο ότι οι πράξεις που εκδίδονται στο πλαίσιο της Συνθήκης αυτής μπορούν να επηρεάζουν μόνον τις επιχειρήσεις που παράγουν άνθρακα ή χάλυβα. Παρ' όλ' αυτά, δεν είχαν την πρόθεση να αποκλείσουν, από το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ, το να μπορούν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν την ιδιότητα της επιχειρήσεως να ασκούν προσφυγές ακυρώσεως όταν η εκδοθείσα πράξη τα αφορά άμεσα και ατομικά. Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι από την

απόφαση 93/350/EKAX, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για την τροποποίηση της απόφασης 88/591/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 144, σ. 21), προκύπτει ότι και το ίδιο το Συμβούλιο ερμηνεύει κατά τον αυτό τρόπο το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ.

- 18 Δεν ελλείπουν προηγούμενα κατά τα οποία ο κοινοτικός δικαστής προέβη σε ευρεία ερμηνεία των διατάξεων των Συνθηκών. Οι προσφεύγουσες αναφέρονται, ειδικότερα, στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Φεβρουαρίου 1990, C-221/88, Busseni (Συλλογή 1990, σ. I-495), όπου το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι αρμόδιο, παρά το γράμμα του άρθρου 41 ΑΧ, για να αποφανθεί επί υποβολής προδικαστικού ερωτήματος σχετικού με την ερμηνεία κανόνων. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες αναφέρονται στην απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Μαΐου 1990, C-70/88, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1990, σ. I-2041), σχετικά με τη δυνατότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ.
- 19 Τέλος, οι προσφεύγουσες στηρίζονται στην αρχή της πραγματικής δικαστικής προστασίας. Η εν λόγω αρχή αποτελεί, κατ' αυτές, θεμελιώδες δικαίωμα αναγνωριζόμενο από την κοινοτική έννομη τάξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Σεπτεμβρίου 1989, 46/87 και 227/88, Hoechst κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 2859, σκέψεις 17 έως 19) και εδραιωμένο στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών καθώς και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ). Εξάλλου, οι προσφεύγουσες αναφέρονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που διακηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ C 364, σ. 1, στο εξής: Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων) και στο άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ.
- 20 Δυνάμει της αρχής της πραγματικής δικαστικής προστασίας, η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή. Όντως, δεν υφίστανται εναλλακτικά μέσα ένδικης προστασίας για τη διασφάλιση του αποτελεσματικού ελέγχου μιας αποφάσεως της

Επιτροπής που παραγνωρίζει τις ίδιες φορολογικές αρμοδιότητες που έχουν οι προσφεύγουσες. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, όταν οι φορολογικές αρμοδιότητες που έχουν οι περιφερειακές αρχές θίγονται από απόφαση της Επιτροπής, πρέπει οι εν λόγω αρχές να μπορούν να ασκήσουν παραδεκτώ προσφυγή ακυρώσεως της σχετικής αποφάσεως ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 21 Επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι η επίδικη απόφαση ερείδεται στη Συνθήκη ΕΚΑΧ και την απόφαση 2496/96. Εξ αυτού έπεται ότι το παραδεκτό της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να εκτιμηθεί αποκλειστικώς υπό το φως των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚΑΧ.
- 22 Το ζήτημα εάν τα φορολογικά μέτρα μπορούν να αποτελούν ενισχύσεις εμπίπτουσες στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και τούτο μολονότι εφαρμόζονται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις στις επιχειρήσεις του τομέα της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα καθώς και στις λοιπές επιχειρήσεις ή εάν η Επιτροπή διέπραξε κατάχρηση εξουσίας εκδίδοντας την επίδικη απόφαση, εμπίπτει στην εξέταση της ουσίας της υποθέσεως και ουδόλως δικαιολογεί το να διέπεται το παραδεκτό προσφυγής με την οποία ζητείται η ακύρωση αποφάσεως ληφθείσας βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ από τις διατάξεις του άρθρου 230 ΕΚ.
- 23 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνηστεί ότι οι προϋποθέσεις παραδεκτού των ακυρωτικών προσφυγών που ασκούνται στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΧ ορίζονται στο άρθρο 33 ΑΧ.

- 24 Το άρθρο 33, πρώτο εδάφιο, ΑΧ παρέχει στο Συμβούλιο και τα κράτη μέλη το δικαίωμα να ασκούν προσφυγές ακυρώσεως κατά των αποφάσεων και συστάσεων της Επιτροπής.
- 25 Με βάση τη διάταξη αυτή, το Βασίλειο της Ισπανίας έχει ασκήσει ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως (υπόθεση C-501/00, Ισπανία κατά Επιτροπής). Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2001, επετράπη στις προσφεύγουσες στην υπό κρίση υπόθεση να παρέμβουν στη διαφορά υπέρ του Βασιλείου της Ισπανίας.
- 26 Ωστόσο, το άρθρο 33, πρώτο εδάφιο, ΑΧ δεν μπορεί να στηρίξει το παραδεκτό της υπό κρίση προσφυγής που έχει ασκηθεί από ενδοκρατικές αρχές.
- 27 Πράγματι, από τη γενική οικονομία των Συνθηκών σαφώς προκύπτει ότι η έννοια του κράτους μέλους, σύμφωνα με το νόημα των συνταγματικών διατάξεων και, ειδικότερα, αυτών που αφορούν τις ένδικες προσφυγές, καλύπτει μόνον τις κυβερνητικές αρχές των κρατών μελών και δεν μπορεί να επεκταθεί στις κυβερνήσεις περιοχών ή αυτονόμων κοινοτήτων, ασχέτως της εκτάσεως των αρμοδιοτήτων που τους έχουν αναγνωριστεί (διατάξεις του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1997, C-95/97, Région wallonne κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1787, σκέψη 6, και της 1ης Οκτωβρίου 1997, C-180/97, Regione Toscana κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-5245, σκέψη 6).
- 28 Όσον αφορά το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 33 ΑΧ, τούτο ορίζει:

«Οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις [επιχειρήσεων] δύνανται [...] να ασκήσουν προσφυγή κατά ατομικών αποφάσεων και συστάσεων που τις αφορούν ή κατά γενικών αποφάσεων και συστάσεων που θεωρούν ότι συνιστούν έναντι αυτών κατάχρηση εξουσίας.»

- 29 Οι προσφεύγουσες είναι ενδοκρατικές αρχές. Δεν αποτελούν ούτε επιχειρήσεις ούτε ενώσεις επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ.
- 30 Όσον αφορά την ευρεία ερμηνεία της διατάξεως αυτής, που προτείνουν οι προσφεύγουσες, πρέπει να υπομνηστεί ότι έχει ήδη κριθεί ότι το άρθρο 33 ΑΧ απαριθμεί περιοριστικώς τα υποκείμενα δικαίου που νομιμοποιούνται να ασκούν προσφυγές ακυρώσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1984, 222/84, Commune de Differdange κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 2889, σκέψη 8· διάταξη του Πρωτοδικείου της 29ης Σεπτεμβρίου 1997, T-70/97, Région wallonne κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1513, σκέψη 22).
- 31 Οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να αντλήσουν επιχείρημα από την απόφαση 93/350, κατά την οποία το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο να αποφαινεται «επί των προσφυγών που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δυνάμει του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, [ΑΧ], του άρθρου 35 [ΑΧ], του άρθρου 40, πρώτο και δεύτερο εδάφιο [ΑΧ]» (άρθρο 1 που τροποποίησε το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 88/591). Πράγματι, το Συμβούλιο, αναφερόμενο στα «φυσικά ή νομικά πρόσωπα», δεν τροποποίησε ούτε εξάλλου μπορούσε να τροποποιήσει το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ το οποίο παρέχει δικαίωμα προσφυγής ακυρώσεως μόνο στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων. Εξάλλου, η αναφορά που κάνει η απόφαση 93/350 στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, και όχι στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων, εξηγείται, μεταξύ άλλων, από τη διεύρυνση της αρμοδιότητας του Πρωτοδικείου καθόσον αφορά τις αγωγές που ασκούνται βάσει του άρθρου 40, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, ΕΚΑΧ, που παρέχει σε κάθε «ζημωθέντα» το δικαίωμα να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως.
- 32 Επιβάλλεται, εισέτι, να εξεταστεί το ζήτημα εάν, στην υπό κρίση υπόθεση, υφίσταται, όπως είχε συμβεί στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις Busseni και Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (που έχουν προπαρατεθεί στην ανωτέρω σκέψη 18) θεμελιώδες συμφέρον επιτρέπον στον κοινοτικό δικαστή να απομακρυνθεί από το γράμμα του άρθρου 33 ΑΧ. Πρέπει να υπομνηστεί ότι, στην απόφαση Busseni (σκέψη 15), το Δικαστήριο στηρίχθηκε στην αναγκαιότητα διασφαλίσεως ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου πριν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτό είναι αρμόδιο, παρά το γράμμα του άρθρου 41 ΑΧ, να αποφανθεί επί αιτήσεως

υποβολής προδικαστικού ερωτήματος περί ερμηνείας κανόνων. Με την απόφασή του Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (σκέψη 26), το Δικαστήριο έκρινε, αναφερόμενο στην αναγκαιότητα διασφάλισης της θεσμικής ισορροπίας που έχει επιτευχθεί με τις συστατικές των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Συνθήκες, ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί παραδεκτώς να ασκήσει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, προσφυγή ακυρώσεως, έστω και αν το εν λόγω όργανο δεν περιλαμβανόταν, στο αρχικό κείμενο του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 230 ΕΚ), μεταξύ των δυναμένων να ασκήσουν τέτοια προσφυγή.

- 33 Ωστόσο, όσον αφορά την υπό κρίση περίπτωση, οι προσφεύγουσες δεν προβάλλουν καμιά δικαιολογία που να καταδεικνύει ότι επιβάλλεται να γίνει παραδεκτή η υπό κρίση προσφυγή προκειμένου να εξασφαλιστεί ομοιόμορφη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου ή να διασφαλιστεί η θεσμική ισορροπία που έχει επιτευχθεί με τη Συνθήκη ΕΚΑΧ. Οι προσφεύγουσες αναφέρονται μόνο στο γεγονός ότι η επίδικη απόφαση θίγει τις δικές τους φορολογικές αρμοδιότητες. Κατά συνέπεια, ουδείς υφίσταται λόγος απομακρύνσεως από το σαφές γράμμα του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, ΕΚΑΧ, το οποίο παρέχει δικαίωμα προσφυγής ακυρώσεως μόνο στις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων.
- 34 Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ δεν παρέχει κανένα δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής στις προσφεύγουσες.
- 35 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την αρχή της πραγματικής δικαστικής προστασίας, πρέπει να υπομνηστεί ότι πρόκειται για γενική αρχή κοινοτικού δικαίου ερειδόμενη στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαΐου 1986, 222/84, Johnston, Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψη 18). Η αρχή αυτή έχει επίσης καθιερωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της ΕΣΔΑ και με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.
- 36 Ωστόσο, από τη γενική οικονομία της Συνθήκης ΕΚΑΧ προκύπτει ότι η προστασία των συμφερόντων των ενδοκρατικών αρχών πρέπει να διασφαλίζεται με τη μεσολάβηση του κράτους μέλους στο οποίο αυτές υπάγονται (βλ., υπ' αυτήν την έννοια,

τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Lenz στην υπόθεση Commune de Differdange κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στην σκέψη 30 ανωτέρω, Συλλογή 1984, σ. 2898, 2903).

- 37 Μολονότι οι προϋποθέσεις παραδεκτού τις οποίες ορίζει το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ είναι, βεβαίως, περισσότερο περιοριστικές απ' ό,τι αυτές του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, διαπιστώνεται ότι αυτός ο περιορισμός ως προς το παραδεκτό αντισταθμίζεται από ένα πλέον εύκαμπτο καθεστώς παρεμβάσεων στο πλαίσιο των προσφυγών που ασκούνται βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ απ' ό,τι βάσει της Συνθήκης ΕΚ.
- 38 Πράγματι, όταν ένα κράτος μέλος ασκεί προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου κατά αποφάσεως ληφθείσας βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΧ, όχι μόνον οι επιχειρήσεις και οι ενώσεις επιχειρήσεων, κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, ΑΧ, αλλά και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και, επομένως, και οι ενδοκρατικές αρχές των κρατών μελών, μπορούν, δυνάμει του άρθρου 34 του Οργανισμού ΕΚΑΧ του Δικαστηρίου, να παρεμβαίνουν στη διαφορά αυτή εφόσον δικαιολογεί συμφέρον από την επίλυσή της. Τέτοια επέκταση της δυνατότητας ασκήσεως παρεμβάσεως δεν υφίσταται στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως κράτους μέλους κατά αποφάσεως εκδοθείσας βάσει της Συνθήκης ΕΚ. Όντως, δυνάμει του άρθρου 37 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν έχουν το δικαίωμα να παρεμβαίνουν στις διαφορές μεταξύ κρατών μελών και κοινοτικών οργάνων.
- 39 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι προσφεύγουσες, στις οποίες, άλλωστε, επετράπη, με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 2001, να ασκήσουν παρέμβαση στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως που έχει ασκηθεί από την Ισπανία, δυνάμει του άρθρου 33, πρώτο εδάφιο, ΑΧ, κατά της επίδικης αποφάσεως (υπόθεση C-501/00), δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι η κήρυξη ως απαράδεκτης της υπό κρίση προσφυγής θα τις στερούσε οποιασδήποτε δικαστικής προστασίας.
- 40 Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 41 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

διατάσσει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.**
- 2) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.**

Λουξεμβούργο, 11 Ιανουαρίου 2002.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

M. Jaeger